

Vaivos esmė – Gelmė ir Gerumas

In memoriam

Gamtoje – gyvybės pilnaties metas. Greta – liūdesys: liepos 8 dieną po sunkios ligos užgeso Vaivos Vaicekauskienės, socialinių mokslų daktarės, Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros vyriausiosios metodininkės, gyvybė.

Švietimo bendruomenė neteko šviesaus Žmogaus – išvalgios strategės, kūrybingos mokytojos, mokslininkės, dėstytojos, Lietuvos švietimo reformos pradininkės habil. dr. Meilės Lukšienės mokinės ir pasekėjos, daugybės švietimo dokumentų, kelių dorinio ugdymo vadovėlių autorės ir bendraautorės, kitų autorių sukurtų darbų recenzentės, švietimo, ugdymo ekspertės, edukologijos idėjų interpretavimo ir sklaidos straipsnių autorės, humanizmo, asmens kūrybiškumo ugdymo idėjų puoselėtojos.

Vaiva Vaicekauskienė (Starkauskaitė) vidurinį išsilavinimą įgijo Vilniaus 9-ojoje vidurinėje mokykloje (dabar Šv. Kristoforo gimnazija), buvo lituanistės Laimos Abraitytės mokinė. Mokytojos ir mokinės ryšys ypatingai artimas – giminingų sielų, nenutrūkęs visą Vaivos gyvenimą. Turbūt jis ir paskatino Vaivą pasirinkti lituanistikos studijas Vilniaus universitete. Ji intensyviai mokėsi anglų kalbos, daug skaitė ir jau tada galėjo pasiekti pasaulio žinias originalo kalba. 1986 m. baigusi Vilniaus universitetą, trumpai dirbo Centrinio valstybinio kino-foto-fono dokumentų archyvo metraščių skyriuje, o 1987-aisiais metams išvažiavo į Maskvą ir išklausė Aukštuosius literatūros kursus tuometiniame Maksimo Gorkio literatūros institute. Galbūt šie kursai dar labiau sustiprino prigimtinių Vaivos polinkį mąstyti, kurti bei intensyvesnį domėjimąsi kūrybiškumu. Kūrybiškumo ugdymas tapo paskutiniųjų Jos veiklos metų pagrindine idėja.

Tuo metu Vaiva tarsi ieškojo tikrosios savo paskirties: trumpai padirbėjusi vertėja grįžo į 9-ąją vidurinę mokyklą, kur ketverių metus mokė lietuvių kalbos ir literatūros, iki kol 1992 m. L. Abraitytė pristatė ją habil. dr. M. Lukšienei – Vaiva tapo Pedagogikos instituto Švietimo reformos koordinavimo grupės jaunesniąja moksline bendradarbe. Čia keitėsi pareigybių pavadinimai, įstaigų statusas, o Vaiva, M. Lukšienės nukreipta, paniro į jai naują veiklos barą – dorinį ugdymą. Ir nuosekliai atsidėjo tuo metu Lietuvos mokyklose tik besikuriančios ugdymo srities sistemos kūrimui. M. Lukšienės įkvepiama ir padedama Vaiva per trumpą laiką parengė savo pirmąsias dorinio ugdymo programas. Jos publikuotos „Mokyklos“ žurnale. Tai gairės etikos mokytojų darbui, ugdant reformuojamos Lietuvos

mokyklos mokinių dorines, pilietines savybes bei nuostatas. Pasirodė „Dorinio ugdymo vidurinėje bendrojo lavinimo mokykloje koncepcija“, metodinė medžiaga mokytojams, Vaiva skaitė paskaitas, pati rengė ir rašė dorinio ugdymo vadovėlius, pradėdama nuo metodiškai parankiausių įrankių – gerų literatūrinių tekstų chrestomatijų.

Vaiva – viena iš dorinio ugdymo sistemos ir turinio kūrimo pirmeivių, tad nieko nuostabaus, kad ši sritis tapo ir Jos mokslinių tyrinėjimų pagrindu: 2002 m. spalį Vilniaus universitetas Vaivai Vaicekauskienei suteikė socialinių mokslų daktaro diplomą už edukologijos darbą „Sąžinės ugdymo pagrindinės mokyklos etikos pamokose galimybės ir ribos“, apgintą 2002 m. birželį.

Dirbantieji M. Lukšienės komandoje neturėjo teisės atsidėti vien tik savo sričiai. Kai intensyviai rengiamas naujas Lietuvos mokyklos ugdymo turinys, komanda yra tas konceptualus centras, apie kurį sukasi visų ugdymo sričių programos, kuris analizuoja visų ugdymo sričių dermę, sprendžia, ar rengiami dokumentai atitinka bendrąją švietimo reformos ugdymo kryptį ir pan. Taigi veiklos laukas sunkiai nusakomas ir aprėpiamas. Vaiva sukosi tuose bendruose darbuose dar nuosekliau gilindamasi į pilietinį ugdymą, todėl ji yra ne vienos srities programų, išsilavinimo standartų bendraautorė. Aplinkybės vertė giliai suvokti visą švietimo sistemą – pradėdant nuo vertybinių ugdymo tikslų (į juos atsižvelgiama (arba ne) priimant švietimo politikos sprendimus tiek valstybės, tiek savivaldybių, tiek mokyklos įgyvendinimo lygmeniu), tad nenuostabu, kad Vaiva augino kompetencijas naujam veiklos barui – švietimo kokybės sampratos ir švietimo stebėsenos kūrimui. Nuo 2001 m. iki 2009 m. dirbo Švietimo plėtotos centro, į kurį reorganizuotas Pedagogikos institutas, Švietimo monitoringo, vėliau – Švietimo raidos analizės skyriuje, o nuo 2009-ųjų iki išėjimo Anapilin – Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros Politikos analizės skyriuje. Jos darbų apimtis ir čia neapsiribojo vyriausiosios metodininkės pareigybėse aprašytais. Vaivos pagalbos, pasku-

tiniųjų (ar pirmutinių) įžvalgų ir pataisymų reikėjo visur, kur buvo sunku apibendrinti, rasti racionalųjį grūdą, įžvelgti ateities perspektyvą ar apčiuopti moralinius, etinius analizuojamo, aprašomo dalyko parametrus.

Kaip ir habil. dr. M. Lukšienė, Vaiva rūpinosi liuanistiniu švietimu, pilietiniu ugdymu, kitus mokė politikos analizės pagrindų, daug skaitė ir rašė. Jos darbo stalas nuolatos buvo nuklotas atverstomis knygomis, o sieninis stendas ir kompiuterio kraštai apklijuoti lipdukais su citatomis ir pačios mintimis. Vaiva į kiekvieną reiškinį mokėjo pažvelgti giliau, kūrybiškiau, daug mąstė ir diskutavo, kokia turėtų būti šiuolaikinė gera mokykla, kad kiekvienas mokinys būtų matomas ir „turėtų vardą“.

Kolegų atmintyje Vaiva išliks kukli, nuoširdi, turinti subtilų humoro jausmą, mažai kalbanti apie save, bet nuolatos besirūpinanti kitais – sūnumi, tėvais, artimaisiais, draugais, kolegomis. Ir visados – švietimu. Ji dažnai mėgdavo kartoti M. Lukšienės žodžius „ar atsilaikysim“, kai taip sparčiai keičiasi kontekstas – socialinis, kultūrinis, ekonominis. Besikeičiančiuose kontekstuose prisitaikome, atsilaikome. Tik neatsilaikė Vaiva prieš klastingą ligą ir trumpą gyvenimo lemtį. Labai truks Jos įžvalgų, brandžių minčių, padrašinančio žodžio.

Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra

Apie Vaivą

Skvarbus, aštrus kaip skalpelis, analitiškas protas, gilus, sukaupias kritiškas mąslumas, sąžiningumas ir absoliuti, niekada neleidžianti atsipalaiduoti atsakomybė – štai tokią aš mačiau Vaivą. Nuolat, visada. Pabūti savimi ir sau – ramiai, be įtampos – Ji galėdavo tik gamtoje: miške, pievose, vaikščiodama ar važinėdama dviračiu. Labai mėgo vaikščioti – į darbą ir iš jo, į kaimą iš traukinių stotelės, miško keliukais. Sakydavo, kad tada jai „geriausiai galvojasi“. Manau, kad Jai „gerai galvojosi“ visada ir visur – žmogaus, turinčio gilesnį, visapusiškesnį, reflektivesnį protą, beveik nesu sutikusi. Retai, ko gero, gebėdavo pabėgti nuo nuolatinių apmąstymų, dvasinės įtampos. Džiaugdamasi ištrūkusi trumpų atostogų į Kroatiją, rašė: „<...> dabar žinau, ko man reikėjo“. O reikėjo visiško atitrūkimo nuo kasdienės įtampos, įpareigojimų ir išpareigojimų, nesibaigiančių atsakingų darbų. Visi žinojo: jei darbo ėmėsi Vaiva, jis bus padarytas kokybiškai. Į aukščiausios kokybės standartus buvo orientuotas visas Jos gyvenimas.

Violeta Jonynienė

Jei kam iš žmonių tinka skraji Daktarės laikų frazė „Mokykla dirba dabartyje, o jos veiklos rezultatai nukreipti į ateitį“, tai pirmiausia – Vaivai. Ji nuolat sisteminiu požiūriu analizavo ir projektavo švietimo pokyčius ir stengėsi, nepaisydama įvairių kliūčių, pavedėti žmones į priekį, stumtelėti sistemą ne privačių ar grupių interesų linkme. Mažai tiesiogiai dirbau su ja, bet žinojau, kad yra Toks Žmogus – neieškantis vienminčių, bet padedantis susitelkti ir judėti į priekį bendraminčiams. Sutelkta Geros mokyklos koncepcijos rengimo grupė, kur neįrašyta kūrė ir Vaiva, aiškiai parodė, kad nepaisant įvairių ideologinių požiūrių, išsilavinimų ir pan., žmonės įmanoma sutelkti į bendrą veiklą. Kiekvieno savitas mąstymas, atsiremiantis į kultūros lobius ir atveriantis ateities perspektyvą, gali padėti atsirasti konsoliduotai minčiai. Tokia ir yra Geros mokyklos koncepcija – telkianti, suprantama, perspektyvi ir brėžianti ateities perspektyvą. Tik ar priimantieji sprendimus švietime bus pajėgūs suprasti jos koduojamą mintį ir pasiryžę atverti mūsų kultūros klodus, o įgyvendinantieji susitelkti, kad samplaika taptų santalka? Nežinau, tik viliosiu geriausio. Tad ir apie Vaivą negaliu kalbėti būtuojų laiku. Tiesiog nepajėgiu, nes tai būtų nesąžininga.

Prof. habil. dr. Vilija Targamadžė

Vaivai atminti – vienas Jos vaizdinys, kuriant „Geros mokyklos“ sampratą: „Man gera mokykla turėtų būti šiek tiek „crazy“. Valtis. Su dviem užpakaliniais ratais ir viena priekine slide. Arba atvirakščiai. Arba su kojom. Su bure arba marškiniais vietoj jos, arba skėčiu. Su sparnais. Arba dideliais pieštukais vietoj irklų. Arba su tinklais vietoj sparnų ir irklų. Su...“

Vaidas Bacys

Vaiva man buvo autoritetas, geriausia švietimo politikos analitikė Lietuvoje, geras ir jautrus žmogus.

Regina Klepačienė

Vaiva buvo viena iš pagrindinių švietimo politikos analizės pajėgų valstybiniu lygmeniu kūrėja, stipriausia tuomet Lietuvai talkinusių Harvardo universiteto profesorių mokinė. Ne kartą prireikus ji imdavosi vadovauti Politikos analizės skyriui, o neformalia skyriaus lydere buvo nuolatos. Drąsiai gilindavosi į pačias sudėtingiausias ir įvairiausias temas (kūrybingumo ugdymo, nevalstybinio ir tautinių mažumų švietimo, netradicinių mokyklų, geros pamokos, suaugusiųjų švietimo ir t. t.) ir „užvesdavo ant kelio“ priimančiuosius sprendimus. Vaiva užaugino ne vieną jauną kolegą skyriuje, o jos patirtį apibendrinanti knyga „Švietimo politikos analizės pagrindai“ tapo vadovėliu ne vieno šalies universiteto studentams. Iš jos parengtos metodinės medžiagos iki šiol mokosi pradėdantieji trumpųjų švietimo politikos analizių rengėjai šalyje.

Ričardas Ališauskas

Mokiau Vaivą nuo ketvirtos klasės. Jau tada pastebėjau ją – tylią, idėmią, savitai mėstančią. Nelengva jai buvo toje klasėje – gabių, veržlių, bet muštru valdytų ir išmokytų vaikų būry. Lenkyniavimas, konkurencija ir natūraliai tai lydintis juodas, dar vaikiškas pavydas. Vaiva neįtikėtai jausdavosi, kai išskirdavau jos rašinius. Primaniusi parašytų blogiausiai, tik kad taip jai nepavyksta. Tokia – išsiskirianti, bet santūri, nepozuojanti, savęs nesureikšminanti – Vaiva ir liko ligi mokyklos baigimo. Ji prašoko kitus minties skrydžiu, įžvalgomis, vaizduote, apsiskaitymu, labai gražiais, išmoningais dailės darbais. Pati viena sukūrė ir išdeginę keraminius atminimo medalius savo klasės šimtadieniui.

Kai Vaiva įstojo į Vilniaus universitetą, prof. Donatui Saukai pasakiau, kad gavo aukso luitą. Vaiva ir ten buvo pastebėta, įvertinta. Vėliau įsisuko į naujos mokyklos kūrimo darbus habilit. dr. M. Lukšienės komandoje. Labai čia tiko ir jos protas, įžvalgumas, ir ištvermė. Tik pritrūko rūpinimosi savimi...

Vaivos esmė – GELMĖ, GERUMAS.

Vaivos vardas mitologinis.

Audė Vaiva skaisčią juostą, audė vairovorkštę.

Tik tokią trumpą. Taip greit ji nutrūko...

Vaivos išėjimas – taip pat mitas, sakmė.

Užmiršusi savo kančią, lydėjo į Amžinybę likimo draugę, nepažįstamą matematikos mokytoją. Pati nepajėgdama pakelti knygos, skaitydavo jai, nesitaikstančiai su lemtimi, artimųjų išardytą lankais Andrzejaus Franaszeko knygą „Miloszas. Biografija“ – skyrių apie vaikystės pievas...

Išlydėjo į gražiąsias pievas nurimusią, nuskaidrėjusią.

...Ir pati į tas pievas nubrido...

Vaivos esmė – GELMĖ, GERUMAS.

Laima Abraitytė

Su Vaiva atsisveikinome prieš vos kelias dienas iki Jai išeinant. Kad bent kartą dar susitiksiu, man tądien vienąsyk šmėstelėjo viltis. Veikiausiai ir Jai, nes dar vylėsi – „kol pajėgiu aiškiai galvoti“ – suspėti patarti sūniui Kristijonui, kaip jam toliau gyventi – mokantis, neišduodant savęs.

Ųkart Vaiva visiems, tikiuosi, artimesniais laikytiems žmonėms, bylojo apie lemties bendrakeleivei Daliai palatoje garsiai skaitytą Česlovo Milošo biografiją: „Pabraidžiojome po Milošo pievas – ir ji išėjo... (Po pauzės) Čia tokios patirtys, kad nors gyvenk...“

Buvome vienu metu toje pačioje habilit. dr. M. Lukšienės komandoje Pedagogikos institute. Tą laiką Vaiva apibūdina: „Atsivėrė Vakarų kultūros lobynas – be galo daug mokėmės, kad jį pažintume, mokydami be galo daug ginčijomės...“ Vaiva, komandoje tuomet jauniausia, su Daktare diskutavo, ginčijosi, argumentuodama kaip lygi. Kaip ir dr. Meilė, laikiau Vaivą autoritetu. Tuomet buvo kuriamos programos, išsilavinimo standartai – Vaiva intensyviai dirbo ne tik dorinio, bet ir pilietinio ugdymo grupėje. Jau tada savo erudicija, domėjimosi lauku, įžvalgų brandumu buvo pranokusi daugelį veikusiųjų prie švietimo reformos.

Vaiva – retas grynuolis, neturėjusi kelių veidų, veikusi tiesiai, aiškiai, sąžiningai, tyliai, bet griežtu poelgiu protestavusi, kai principus vertė išduoti. Vaiva – viena iš to nedaugelio žmonių, gana tiksliai supratusių M. Lukšienės humanistinio ugdymo idėjos esmę, gylį ir sąsajas su ugdymu demokratijai. Drauge ir uždavinį – mūsų nebendruomeniškai, individualizmą teiSPAŽįstiančiai visuomenei – keistis ir keisti... Kuo toliau, tuo toji idėja tapo ir Vaivos veiklos ašimi. Asmens individualių galių ugdymui, ugdant kūrybiškumą, pastaruoju metu Vaiva skyrė bene daugiausia laiko. Nors... Sunku būtų tiksliai ir pasakyti, kur Vaivos idėjų dabar nėra – raše, skaitė, konsultavo, vertino... „Rašau dabar tiek daug, kaip niekada gyvenime, bet mano pavardės prie tų tekstų nelieka“, – atsiduso ne taip dar ir seniai, prieš pusantrų metų, kai įkalbinėjau ją, tada dar nežinančią apie klastūnę ligą, imtis pateikti M. Lukšienės tekstų rinkinį vakariečiams taip, kad ir jiems tie darbai būtų reikšmingi. Šio rinkinio sudarymas buvo paskutinis mūsų bendras darbas.

Vaiva matė ir iš dabarties atstumo įvardydavo ir ano meto mokymosi, ginčų, atradimų bėdas. Kuriančioji mintis, anot jos, tada būdavusi laisva, deja, dokumentuose tapdavusi direktyvi – kaip palikimas to pasaulio, iš kurio mėginome išsiveržti, jį paneigdami. Mintis nešė kūrybiškumo polėkį, o paraleliai švietimo sistemoje ryškėjo apribojimai, kuriuos patys ir susikūrėme. Vienais iš tokių Vaiva laiko asmenis ir jų skirtingo žinojimo, išmanymo galimybes niveliuojančią brandos egzaminų sistemą. Dėl ugdymą vis labiau vienodinančių sprendimų Vaiva liūdėjo, vadindama juos dviveidystės išraiška: tariamės išpažįstantys M. Lukšienės idėjas, o sprendimai daromi absoliučiai priešingai... Švietimo sistema ne tik netolstanti nuo to pasaulio, iš kurio išėjome, o priešingai – laipsniškai ir sparčiai į ją grįžtanti... „Ir niekam to neįrodysi, ant Kalno Daktarei pasiguodi ir tiek... Man kariauti jau nebereikės, o jums, liekantiems...“

Keistos šio civilizacijos akimirksnio žmonių lemtys: žinai, kad fiziškai žmogaus nebėra, bet virtualioje erdvėje matai, girdi jį kalbantį konferencijose, forumuose, seminaruose – ir riba yra nėra nyksta: „...kad nors gyvenk...“

Ramutė Bruzgelevičienė

PUBLIKACIJOS

Mintis surinkti ir pateikti Vaivos Vaicekauskienės darbų pirminį sąrašą kilo spontaniškai, kad Jos artimiau nepažinojusieji bent iš dalies suprastų interesų platumą, darbų svorį, reikšmę Lietuvos švietimui.

ŠVIETIMO PROBLEMŲ ANALIZĖ

1. *Kaip padidinti suaugusiųjų mokymosi galimybes?* 2007, gruodis, Nr. 9 (20).
2. *Kūrybingumo (ne)ugdymas mokykloje,* 2009, rugpjūtis, Nr. 3 (31).
3. *Švietimo priežiūra: Kontroliuoti negalima pasitikėti,* 2009, gruodis, Nr. 9 (37).
4. *Ar reikia bijoti nevalstybinio ugdymo,* 2010, balandis, Nr. 1 (41).
5. *Kam ir kiek naudingas grupavimas pagal gebėjimus?* 2010, birželis, Nr. 3 (43).
6. *Tautinių mažumų švietimo politika: Kur einame?* 2011, lapkritis, Nr. 9 (59).
7. *Geros pamokos receptai,* 2012, balandis, Nr. 1 (65).
8. *Savitos mokyklos: netradicinės, alternatyvios ar tiesiog kitokios?* 2012, rugsėjis, Nr. 15 (79).
9. *Valstybinė švietimo strategija 2013–2022 m.: tikslai, problemos, tobulinimo kryptys,* 2012, spalio, Nr. 17 (81).
10. *Tautinių mažumų švietimas Lietuvoje,* 2013, gruodis, Nr. 19 (105).
11. *Nepriklausomos valstybės švietimo kūrimo pamokos: 1988–2012,* 2013, gruodis, Nr. 14 (100).
12. *Ką apie Lietuvos mokinių gebėjimus skaityti sako PISA 2012 tyrimas,* 2014, lapkritis, Nr. 14 (119).

Švietimo problemų analizių bendraautorė

13. *Pirmieji mokyklų vidaus audito rezultatai: ką tobulinti?* [kartu su Jolanta Navickaitė], 2006, balandis, Nr. 2 (5).
14. *Kas padaryta įgyvendinant Valstybinę švietimo strategiją?* [kartu su dr. Rima Zablacke, Veronika Kožemiakina, Laima Pauriene], 2007, rugsėjis, Nr. 5 (16).

15. *Meninio ugdymo pamoka: ką reikėtų keisti* [viena iš konsultavusiųjų Vaiva Vaicekauskienė], 2012, balandis, Nr. 2 (66).
16. *Lietuvių kalbos pamoka pagrindinėje mokykloje (aštunta klasė)*, 2012, rugsėjis, Nr. 14 (78).
17. *Ar moka mūsų penkiolikmečiai skaityti? Žvilgsnis į EBPO PISA 2009 tyrimo rezultatus* [kartu su Mindaugu Stundžia], 2013, gegužė, Nr. 4 (90).

MOKSLO DARBAI

18. *Sąžinės ugdymo pagrindinės mokyklos etikos pamokose galimybės ir ribos* [Rankraštis], 2001, Daktaro disertacija: socialiniai mokslai, edukologija.
19. *Suaugusiųjų paskatinimai ir bausmės ugdant vaikus (remiantis 9–12 metų vaikų nuomonėmis)*, 2002, Pedagogika, Mokslo darbai, p. 35–40.
20. *Implicitinė etikos mokytojų sąžinės samprata*, 2003, Acta paedagogica Vilnensia, p. 163–173.

PERIODIKA

Žurnalas „Mokykla“

21. *Oazė dykumoje? [diskusija]*, 1993, Nr. 4/5, p. 1–5.
 22. *Melas, fantazija, teisingumas (tema – raauglys)*, 1994, Nr. 4–5 (575–576).
 23. *Apie penktokus ir kiaušinio lukštą*, 1996, Nr. 6 (601).
- ### Savaitraštis „Dialogas“
24. *Mokytojas. Mokinys. Mokykla* [kultūros, mokslo, visuomenės veikėjų pasisakymai], 1997 sausio 10 d.
 25. *Harmoningas žmogus*, 1998 rugpjūčio 21 d., p. 1, 7–10.
 26. *Mokyklai reikia intelektualinės pagalbos*, 2008, Nr. 32 (814).

KNYGOS

27. *Ministry of Education and Science of the Republic of Lithuania, 2004, Education in Lithuania, 2003: figures and trends* [parengė Saulius Zybartas, Vaiva Vaicekauskienė].
28. *Antikorupcinio ugdymo galimybės bendrojo lavinimo mokykloje: metodinė priemonė*, 2005 [viena iš sudarytojų Vaiva Vaicekauskienė].
29. *Anti-corruption education at school: methodical materials for general and higher education schools*, 2006.
30. *Антикоррупционное воспитание в школе: методическое пособие для общеобразовательных и высших учебных заведений*, 2006.
31. *Švietimo politikos analizės pagrindai. Serija „Į pagalbą savivaldybei“*, 2007.
32. *Švietimo kokybės vertinimo metodologija: mokomoji knyga studentui*, 2008 [viena iš rengėjų Vaiva Vaicekauskienė].
33. *Švietimo būklės tyrimų apžvalga. Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metams ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos rekomendacijų Lietuvai aspektu*, 2008 [viena iš rengėjų Vaiva Vaicekauskienė].
34. *Valstybinės švietimo strategijos įgyvendinimas 2003–2012. Medžiaga diskusijoms*, 2012 [viena iš rengėjų Vaiva Vaicekauskienė].
35. *Švietimo raidos Lietuvoje išvalgos: medžiaga diskusijoms. [išankstinė viešosios politikos analizė]*, 2013 [redakcinės grupės narė Vaiva Vaicekauskienė].
36. Lukšienė, M., 2014, *Educating for freedom* [redaktorė Ramutė Bruzgelevičienė, Vaiva Vaicekauskienė].
37. Lukšienė, M., 2014, *Воспитывая для свободы* [составители Рамуте Брузгелевичене, Ваива Вайцекаускене].
38. *Švietimas visiems. UNESCO iniciatyvos įgyvendinimas Lietuvoje*, 2014 [viena iš rengėjų Vaiva Vaicekauskienė].

KONCEPCIJOS, PROGRAMOS, VADOVĖLIAI, ŽODYNAI

- (autoriniai tekstai ir su bendraautoriais)
39. *Dorinio ugdymo programa 5–6 klasėms*. 1992, Mokykla, Nr. 6.
 40. *Dorinio ugdymo programa 7–8 klasėms*. 1992, Mokykla, Nr. 7.
 41. *Dorinis ugdymas vidurinėje bendrojo lavinimo mokykloje. Konceptija*. 1992, Mokykla, Nr. 12.
 42. *Žaidimai ir pratimai etikos pamokose*. 1993, Mokykla, Nr. 1.
 43. *Kūrybiniai žaidimai per etikos pamokas*. 1993, Mokykla, Nr. 4–5.
 44. *Kiekvienas žmogus turi vardą: dorinio ugdymo chrestomatija VII–X klasei*, 1994 [sudarė Vaiva Vaicekauskienė].
 45. *Jenkins, J., 1997, Šių laikų dorovinės problemos* [iš anglų kalbos vertė Milda Keršienė; Lietuvos mokykloms pritaikė Vaiva Vaicekauskienė].
 46. *Esu žmonių vaikas: dorinio ugdymo vadovėlis 5–6 klasėms ir septintos klasės mokiniams, pirmus metus lankantiems etikos pamokas*, 1998.
 47. *Расту человеком: учебник нравственного воспитания для 5–6-х классов и для учащегося 7-х классов, первый год изучающего этику*, 1998 [авторизованный перевод на русский язык Семена Липского].
 48. *Starkauskaitė, V., Žalytė, V., 1999, Aš, Tu ir Mes: dorinio ugdymo vadovėlis 1–2 klasei*.
 49. *MTP vartotos sąvokos. Švietimo vadybos sąvokų žodynas // Mokyklų tobulinimo programa*, 2006 [viena iš autorių Vaiva Vaicekauskienė].
 50. *Kas yra gera iliustracija? // Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito rekomendacijos. Serija „Į pagalbą mokyklai“*, 2008.
 51. *Geros mokyklos koncepcija*, 2014 [viena iš autorių Vaiva Vaicekauskienė].
 52. *Geros mokyklos vertinimo rodikliai*, 2014 [viena iš autorių Vaiva Vaicekauskienė].
 53. *Bendrojo ugdymo mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo modelis ir rodikliai*, 2015 [viena iš rengėjų Vaiva Vaicekauskienė]. Prieiga internete: <http://www.nmva.smm.lt>.
 54. *Bendrojo ugdymo mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo rekomendacijos*, 2015 [viena iš rengėjų Vaiva Vaicekauskienė]. Prieiga internete: <http://www.nmva.smm.lt>.
- ## PRANEŠIMAI, KALBOS
55. *Kūrybiškumo ugdymas mokykloje*, 2010. Prieiga internete: http://www.nmakademija.lt/wp-content/uploads/2013/01/K%C5%ABrybi%C5%A1kumas_Vaiva-Vaicekauskienė.pdf – *Skaidrės*.
 56. *Tautinių mažumų švietimas*, 2011. Prieiga internete: <http://alkas.lt/2011/11/12/apzvelgtas-tautiniu-mazumu-svietimas-video/#more-41892> – *Video*.
 57. *Humanistinės ugdymo tradicijos genėzė Lietuvoje*, 2012 [kartu su Violeta Jonyniene]. Prieiga internete: http://www.kurybinespartnerystes.lt/kp-dr_vaiva_vaicekauskienė_violeta_jonyniene_humanistines_ugdymo_tradicijos_geneze_lietuvoje – *Video*.
 58. *Alternatyvus ugdymas: alternatyva kam ir kodėl? Virtuali edukacinė mokykla*, 2013. Prieiga internete: <https://www.youtube.com/watch?v=ILUOYaksDyE> – *Video*.
 59. *ŠVIS savivaldybėms: vizija ir patirtys*, 2014. Prieiga internete: http://svis.emokykla.lt/uploads/Vaiva%20Vaicekauskienė_NMVA.pdf – *Skaidrės*.

Bibliografiją parengė **Ričardas Ališauskas, Ramutė Bruzgelevičienė** ir **Monika Vanagaitė**, 2015-07-28

Su išsamia dr. **Vaivos Vaicekauskienės** darbų bibliografija galite susipažinti per prieigą internete – www.nmva.smm.lt/nmva/leidiniai/